

PROTOKOLL

Mötesdatum
2023-11-10

Organisation
Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna
(SUD)

Diarienummer
HDa 1.1 - 2023/320

Protokoll

Mötesdatum: 2023-11-10

Plats: Teams-möte

Närvarande: **Ledamöter i SUDs arbetsutskott:**
Amanda Frank (HDa, samordnare/mötessekreterare)
Anna Ståhlkloo (Mora kommun)
Camilla Udo (Ämnesföreträdare socialt arbete Högskolan Dalarna)
Carina Johansson (Avesta kommun)
Elin Johansson (SUD)
Ingela Wiklund (HDa, prefekt Institutionen för hälsa och välfärd)
Joacim Larsson Von Garaguly (HDa, avdelningschef Avdelningen för stöd till utbildning och forskning)
Jonas Hampus (Falun kommun)
Tommy Berglund (Borlänge kommun)
Ulrika Pellas (Region Dalarna)

Inbjudna: Ärendenummer 8, Caroline Mörk, RSS.
Ärendenummer 10, Maria Fernström, HDa.

Frånvarande:
Jesper Karlsson (Orsa kommun)
Inga-Lill Frank (Säters kommun)
Tanja Mårtensson, (Avdelningschef Hälsa och Välfärd, RSS, Region Dalarna), adjungerad

1 Mötets öppnande

Carina Johansson, ordförande för SUD, hälsade välkommen och öppnade mötet.

2 Val av mötessekreterare

Amanda Frank valdes till mötessekreterare.

3 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes med ett tillägg under övriga frågor: Externa uppsatsförslag.

4 Protokoll föregående möte

Protokollet från föregående möte 2023-09-15 godkändes och lades till handlingarna.

5 Arbetsgrupp SUD

Föredragande: Elin Johansson, verksamhetsutvecklare SUD.

Elin föredrog om vad som hänt sedan arbetsgruppen träffades sist. Arbetsgruppen består av Carina Johansson, SUD-ordf., Jesper Karlsson, vice ordf., Björn Äng & Ulrika Pellas, Region Dalarna, Joacim Larsson von Garaguly, HDa, Ingela Wiklund, HDa och Elin Johansson, SUD.

Förnyat avtal med Region Dalarna: Deadline för förnyat avtal är 15 december. Ulrika Pellas informerade att hon haft ett möte med hälso- och sjukvårdsdirektören för att få input därifrån.

Strategisk VP 2024–2026 (3 år) med årlig Aktivitetsplan 2024: Arbetsgruppen har gemensamt arbetat fram VP och aktivitetsplan. Utkast skickas ut inför SUD-rådet 15 december för beslut. Tanken är att synka SUD's VP och Aktivitetsplan med RSS för att samordna det som är möjligt.

Arbetsordning: Arbetsgruppen har gemensamt arbetat fram arbetsordning. Utkast till Arbetsordning skickas ut inför SUD-rådet 15 december för beslut.

Namnbyte på SUD: Ett namnbyte är relevant eftersom SUD arbetar med inriktning både mot socialtjänst och hälso- och sjukvård. Elin visade det namnförslag som fått mest gehör: ”Utvecklingscentrum för hälsa och välfärd” med tillägget ”*Dalarnas akademi och yrkesliv i partnerskap*”. Forskningsfonden bör således också byta namn från dagens Socialtjänstforskningsfonden. Förslag: ”Fonden för hälsa och välfärdsforskning” Namnbyte på både SUD och fonden inväntar förslag på intern organisation inom HDa. Ärendet kommer att lyftas på SUD-rådet 15 december.

Sparade medel och rekrytering av framtida licentiander/doktorander (våren 24): Arbetsgruppen kommer till våren arbeta vidare med hur sparade medel ska nyttjas i SUD. Rekrytering av framtida licentiander/doktorander är ett strategiskt område att nyttja sparade medel till. Arbetsgruppen kommer inom detta område arbeta fram riktlinjer till beslut kring rekrytering av licentiander/doktorander i SUD.

Bedömningar av ansökningar till Socialtjänstforskningsfonden, STFF 2023

Föredragande: Camilla Udo, HDa.

Carina Johansson informerade att SUD-AU kommer fatta beslut per capsulam genom e-post då det är för få deltagare närvarande på dagens SUD-AU 2023-11-10.

Camilla föredrog om de inkomna ansökningarna till beredningsgruppen. I år har fem ansökningar inkommit. Alla ansökningar har skett i planering ihop med en eller flera kommuner.

Deltagare beredningsgruppen: Elin Johansson (SUD), Jessica Wide (Borlänge kommun), Ulrika Pellas (Region Dalarna), Jonas Hampus (Falun kommun), Anneli Strömsöe (HDa), Camilla Udo (HDa), Kevin McKee (HDa).

Vid bedömning av projekt 1 lämnade Jessica Wide rummet, pga. jäv som medsökande i projektet.

Vid bedömning av projekt 3 lämnade Camilla Udo rummet, pga. jäv som huvudsökande. Vid denna bedömning var Kevin McKee ersättare.

1. Projekttitel: Välfärdsteknik i praktiken (VIP): erfarenheter av samordning, implementering och organisering av välfärdstjänster

Sökande: Magdalena Kania Lundholm. Medsökande: Jessica Wide.

I samarbete med Sätters kommun.

Projektledare och huvudsökande Magdalena Kania Lundholm, docent och lektor i sociologi, Högskolan Dalarna, har lång erfarenhet av att forska kring frågor om digitalisering och äldre, särskilt användning av digitala medier. Medverkande forskare och medsökande är Jessica Wide, fil. dr. sociologi, affilierad forskare Högskolan Dalarna, strateg vid bildningssektorn i Borlänge kommun. Jessica har erfarenhet av att leda och delta i flera praktisknära forskningsprojekt i samverkan mellan akademi och verksamhet. Syftet med detta praktisknära projekt är att beskriva, förstå och jämföra erfarenheter och praktik kring implementering och samordning av välfärdsteknik i olika kommuner. Särskilt fokus ligger på välfärdsteknik som en del av vård – och omsorg för äldre. Detta projekt förväntas tillföra kunskap om vård- och omsorgspersonals erfarenheter som arbetar med äldre människor och välfärdsteknik. I projektplanen presenteras tydligt tidigare forskning, teoriansknytning, datainsamlings-/ analysmetoder, planerad återkoppling till involverade verksamheter och SUD, liksom projektets relevans för praktiken samt för socionomprogrammet vid Högskolan Dalarna. Den samlade bedömningen är att forskningsprojektet har relevans i dagens samhälle och kan kopplas till Fortes prioriterade område 104 samt till SUDs prioriterade område, Äldreområdet.

2. Projekttitel: Mer än tusen ord? Bildskapande inom socialtjänstens familjerådgivning

Sökande: Maria Fjellfeldt. Medsökande: Dalida Rokka, Fatumo Osman och Christina Blomdahl.

I samarbete med Familjerådgivning, upptagningsområde Mora/Orsa/Älvdalen/Malung-Sälen.

Projektledare och huvudsökande är Maria Fjellfeldt, socionom, bildterapeut och lektor i socialt arbete, Högskolan Dalarna; Fatumo Osman, docent i omvårdnad, Högskolan Dalarna; Christina Blomdahl, arbetsterapeut och bildterapeut, Forskning och Utveckling i Västra Götaland och som utvecklat den manualbaserade bildskapande interventionen; Dalida Rokka, socionom och familjerådgivare med upptagningsområde Mora/Orsa/Älvdalen/Malung-Sälen. Syftet med detta praktisknära projekt är att fördjupa kunskapen om bildarbete inom socialtjänstens familjerådgivning genom att undersöka och utvärdera en evidensbaserad bildintervention. Studien har en kvalitativ design och i projektplanen presenteras plan för ansökan om etiskt godkännande från Etikprövningsmyndigheten (EPM), genomförande av studien och återkoppling till deltagande verksamheter och till SUD. Den samlade bedömningen är att forskningsprojektet har relevans i dagens samhälle och kan kopplas till Fortes prioriterade område 21 samt till SUDs prioriterade område, Förebyggande och främjande arbete.

3. Projekttitel: Dalaprojektet - Implementering av en behandlingsmetod för vuxna med missbruksproblem i kommunal öppenvård

Sökande: Camilla Udo. Medsökande: Sheila Jones.

I samarbete med Orsa kommun, Älvdalens kommun, Malung-Sälen kommun.

Huvudsökande är Camilla Udo, docent i socialt arbete, leg. Hälso- och sjukvårdskurator och klinisk lektor, en samarbetsjänst mellan Region Dalarna och Högskolan Dalarna. Medsökande är projektledare Sheila Jones, lektor i socialt arbete, med lång erfarenhet av forskning i praktiskt socialt arbete. Detta projekt, Dalaprojektet, är en implementeringsstudie där flera kommuner i Dalarna

medverkar. En ny modell för öppenvårdsbehandling av vuxna med substansbruksproblem kommer implementeras och utvärderas. Syftet med detta verksamhetsnära projekt är att identifiera underlättande och hindrande faktorer vid implementering evidensbaserade metoder inom socialtjänsten, vilket är en av de prioriterade forskningsfrågor som SBU och Forte har tagit fram i sin inventering av forskningsbehov inom socialtjänsten. Den samlade bedömningen är att forskningsprojektet har relevans i dagens samhälle och kan kopplas till Fortes prioriterade område 104 samt till SUDs prioriterade område, Samsjuklighet.

4. Projekttitel: Hur stärker vi förtroendet för socialtjänsten? Kartläggning och samverkan för ett tryggare samhälle

Sökande: Ali Abdelzadeh. Medsökande: Erik Lundberg.

I samarbete med Falu kommun och Borlänge kommun.

Huvudsökande och projektledare är Ali Abdelzadeh, docent och lektor i statsvetenskap vid Högskolan Dalarna. Medsökande är Erik Lundberg, docent och lektor i statsvetenskap vid Högskolan Dalarna. Projektet har två övergripande syften (två s.k. arbetspaket) där det första syftet är en kartläggning som baseras dels på offentlig statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB) och dels på insamlad data från Tillitsbaromentern (2009, 2017 och 2022), där syftet är att a) undersöka relationen mellan den politiska tilliten och lokalsamhällestilliten över tid; b) hur stabila dessa två typer av tillit är över tid; samt c) hur dessa former av tillit varierar mellan och inom olika typer av bostadsområden. Det andra syftet (arbetspaket 2) baseras på dialog och erfarenhetsutbyte med den offentliga (socialtjänsten), civila (nätverk, medborgargrupper och lokala föreningar) och privata sektorn (lokala företag) med särskilt fokus på utsatta områden/områden där många av invånarna är födda i ett annat land än Sverige. Genom dialog förväntas projektet kunna bidra till att utveckla arbetssätt och åtgärder som kan stärka den politiska och sociala tilliten där den behövs som mest. Projektet bedöms angeläget. Ambitionen med SUDs forskningsfond är framför allt att stärka praktknära forskning. Även om det första syftet (arbetspaket 1) är mycket angeläget, bedöms denna del ha design av en registerstudie, som ligger längre ifrån praktiken än det andra syftet (arbetspaket 2). Det andra syftet i projektplanen, arbetspaket 2, bedöms vara praktknära och direkt involvera berörda kommuner, civilsamhälle och företag. Den samlade bedömningen är att forskningsprojektet har hög grad av relevans i dagens samhälle och kan kopplas till Fortes prioriterade område 8, 16 och 21. Projektets andra del (arbetspaket 2) bedöms även svara upp emot SUDs prioriterade område, Relationen socialtjänsten-medborgaren (tillitsfråga); Samverkan och samarbete med civilsamhället; Arbetsmetoder för förebyggande och främjande arbete.

Ett klagörande gällande kommunernas involvering i projekt 4 genomfördes efter ansökningstidens utgång och därmed föreslås nu hela projektet beviljas medel. En diskussion fördes om i vilket skede en ansökan ska anses komplett och vilka utrymmen som ska ges för kompletteringar. Fler ansökningar har kompletterat med uppgifter efter ansökningstiden detta år.

Tydliggöranden för sökanden ska ske framöver. Inför nästa sökombgång behöver bedömningsmallen bearbetas, liksom ansökningsblankett och riktlinjer, vilka har en del brister i dagsläget. Detta arbete redovisas till AU framöver.

5. Projekttitel: Hur det praktknära arbetet inom socialtjänsten påverkas, villkoras och styrs av aktörer och idéer från omvärlden och hur dessa hanteras i relation till den interna ledningen och styrning

Sökande: Kenth Eliasson. Medsökande: Zlatana Knezevic.

I samarbete med Leksands kommun.

Huvudsökande är Kenth Eliasson, fil.dr., adjunkt i arbetsvetenskap, Högskolan Dalarna. Medsökande är Zlatana Knezevic, lektor i socialt arbete, Högskolan Dalarna. Det övergripande syftet är att öka förståelsen för hur den institutionella domänen påverkar, villkorar och styr det praktiska arbetet för professioner i kommunal verksamhet. Studiens frågeställningar är: a) hur förstår, tolkar och beskriver professioner inom socialtjänsten den institutionella domänen i relation till det egna arbetet, b) hur upplevs den institutionella domänen villkora, påverka och styra det praktiska arbetet för professioner inom socialtjänsten samt c) hur upplever professioner inom socialtjänsten att den institutionella domänen förhåller sig till den interna styrningen från domänerna förvaltning och politik? Studien har en kvalitativ design (intervjustudie) med väl förankrad bakgrundsbeskrivning och med tydlig teoretisk förankring där målet är att stärka kunskap hos de som arbetar inom det sociala området i kommunerna (professioner, chefer och politiker) om hur den institutionella domänen villkorar, påverkar och styr den interna verksamheten och hur detta kan synliggöra utmaningar och identifiera möjligheter som kan ge underlag för att skapa förutsättningar att utveckla och förbättra möjligheter för ledning, styrning och organisering av det praktiska arbetet. Studien förväntas bidra till en ökad teoretisk medvetenhet om hur domäneteorin kan användas inom socialt arbete och den institutionella domänen blir mer preciserad genom att den tydliggör vilken påverkan den kan ha på de inre domänerna (politik, förvaltning och profession) i en människobehandlande organisation. Den samlade bedömningen är att forskningsprojektet har relevans i dagens samhälle och kan kopplas till Fortes prioriterade område 85. Projektet bedöms dock ej svara upp emot något av SUDs prioriterade områden.

Elin tillägger att medel finns för att bevilja tre projekt men att ett till projekt kan beviljas genom sparade medel. Ulrika undrar om medlen kommer från redan inbetalningar och Elin informerar att de gör det.

Förslag till beslut att bevilja:

Projekten svarar alla mot ett eller flera av Fortes prioriterade områden. Samtliga projekt utom projekt nr.5 bedöms svara upp emot ett eller flera av SUDs prioriterade områden. De närvarande som får rösta stödjer avslaget av projekt 5 då det i grunden inte svarar mot de prioriterade områden som SUD utsett.

Beredningsgruppen föreslår:

- Att bevilja projekt nr.1 med 680klt och 30.000kr.
- Att bevilja projekt nr.2 med 680klt och 30.000kr.
- Att bevilja projekt nr.3 med 680klt och 30.000kr.
- Att bevilja projekt nr.4 med 680 klt och 30.000kr
- Att avslå projekt nr.5 med motiveringen att projektet ej bedöms svara upp emot något av SUDs prioriterade områden.

Beslut per capsulam 2023-11-16: Att bevilja projekt 1, 2, 3 och 4 i sin helhet, samt att avslå delprojekt 5 med motiveringen att projektet ej bedöms svara upp emot något av SUDs prioriterade områden.

6 Uppföljning konferenser HT-23

Föredragande: Elin Johansson, verksamhetsutvecklare SUD.

Elin informerade om höstens två konferenser som SUD anordnat:

SUD-internat 12–13 oktober i Tällberg. Temat för årets internat var forskning och utveckling i SUD. Ca 30 deltagare medverkade från 10 kommuner, Region Dalarna och Högskolan Dalarna.

Dag 1: Nuläget på SUD, FYS forskarskola för yrkesverksamma i socialtjänsten i Malmö gästade internatet där Lars Plantin (professor i socialt arbete vid Malmö universitet) och Emma Rindeskog (doktorand i FYS) föredrog om samverkan och forskarskolan avseende hur forskningsresultat kan omsättas i det sociala arbetets praktik. Tapio Salonen (professor i socialt arbete vid Malmö universitet) föredrog därefter om det stora behovet av en strukturerad och organiserad vidareutbildningsverksamhet inom socionomfältet.

Dag 2. Lokal forskning i SUD. Elin Johansson, verksamhetsutvecklare på SUD redogjorde för hur SUD arbetar med FoU-områdena Lokal Praktikutveckling och Socialtjänstforskningsfonden (STFF). Information om hur SUD arbetar med FoU-områdena Lokal praktikutveckling och Socialtjänstforskningsfonden (STFF). Jessica Wide, strateg på Borlänge kommun och affilierad forskare vid HDa, presenterade sitt och Borlänge kommuns pågående forskningsprojekt inom STFF: - *Att bygga upp en förebyggande socialtjänst*. Tomas Ahlin (socialchef Borlänge kommun) delade sina erfarenheter av att samarbeta med en forskare. Därefter presenterade SUD's kommundoktorander Amanda Jones och Sara Quarles van Ufford sina projekt: *Brukardelaktighet vid samsjuklighet*, respektive *Socialtjänstens handläggning vid misstanke om våld mot barn*. Presentationerna följdes av att Tomas Ahlin (socialchef Borlänge kommun) och Marie Edbom (enhetschef IFO Mora kommun) berättade om sina erfarenheter av att ha Amanda och Sara som kommundoktorander i sina verksamheter.

Båda dagarna avslutades med workshops följt av återkoppling i storgrupp. Av det som framkom under diskussionerna kommer följande att kopplas till kommande verksamhetsplan 2024–2026 samt aktivitetsplan 2024:

- Utredda förutsättningar för att få fler att vidareutbilda sig. (Gemensamma avtal/Regional struktur (tid, lön, tjänster, titlar).
- Utredda möjligheterna tillsammans med HDa att utveckla en ”magisterskola” inom socionomfältet, där utbildningsinnehåll byggs utifrån verksamheternas behov.
- Utredda delade tjänster/”brobyggartjänster” mellan Högskolan och verksamheter i SUD, för de gemensamma doktoranderna efter disputation. (Behålla förankringen i praktiken/verksamheten).
- Stärka återkopplingen av forskningsresultat och arbet för geografisk spridning

Prioriterade områden för SUD's fortsatta FoU-arbete reviderades utifrån internatets diskussion. Markerade punkter i fet stil är nya prioriterade områden:

- **Nya Socialtjänstlagen**
- LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Samsjuklighet
- Äldreområdet
- **Försörjningsstöd (fokus på hur det påverkar barn och unga, men även målgruppen som får stöd via LSS)**
- Brukarperspektiv
- Relationen mellan socialtjänsten och medborgaren (tillitsfråga)
- Arbetsmetoder för ett förebyggande och främjande arbete
- God och nära vård (implementering och tillämpning)
- Samverkan och samarbete med civilsamhället

Några reflektioner över internatet tillkom från SUD-AU deltagarna: Carina Johansson yttrade att det inkommit positiva synpunkter om internatet. Anna Ståhlkloo kommenterade de prioriterade områdena, alla insatser som ges kanske inte har någon evidens vilket är ett område att koppla till den nya socialtjänstlagen: vilka insatser ska ges? Carina tog upp att här skulle vi kunna använda oss av Lokal Praktikutveckling. Carina informerade vidare att igår hade de länschefsnätverk och där var samsjuklighet en mycket viktig fråga.

SUD/PUD- samverkanskonferens 24 oktober på Campus Falun, HDa.

Utifrån vad som framkommit under samverkanskonferensen föreslås att följande ska skrivas in i kommande verksamhetsplan 2024–2026 ”att SUD ska arbeta för en fördjupad samverkan och samarbete med PUD, t.ex. gemensamma uppdragsutbildningar, genomföra gemensamma Lokala praktikutvecklingsprojekt, och gemensamma forskningsprojekt mellan STFF och Skolforskningsfonden”. Elin presenterar vad som kan ingå i Aktivitetsplanen 2024 gällande genomföranden tillsammans med PUD:

- Utveckla uppdragsutbildning inom samsjuklighet (även riktas mot lärarprofessionen/studenter) samt barn/unga med NPF-diagnoser (socionom, lärare, sjuksköterska).
- SUD kan ”öronmärka” 1 av 3 LPU-projekt 2024 inom området skola/socialtjänst?
- Bör området skola/socialtjänst vara ett prioriterat forskningsområde inom SUD, avseende STFF/Lic./Dok.?

Carina påtalade att i skrivningen saknas regionen så det bör stå med i texten: ”skola, socialtjänst och regionen”. Därtill kommenterades att God och nära vård inte bara handlar om äldreomsorg utan också barn och unga. Elin instämde.

Tommy höll med om att det är en mycket viktig fråga att skola och socialtjänst närmar sig varandra.

Anna kommenterade att konferensdagen var mycket uppskattad och att det var betydelsefullt att ta del av alla goda exempel på hur man kan arbeta. Flera instämde. Carina påtalade att SUD gärna ser en fortsättning på samarbetet med PUD och konferensen.

7 Pågående och kommande uppdragsutbildningar

Föredragande: Elin Johansson, verksamhetsutvecklare SUD, Amanda Frank, samordnare SUD och Caroline Mörk, RSS.

Amanda informerade att denna hösts uppdragsutbildningar i *Motiverande samtal*, *Ledarskap för effektivt samarbete* och *Ledarskapets juridik* avslutats eller börjar gå mot sitt slut och att samtliga kurser har flutit på bra och varit uppskattade.

Uppföljning ASI-utbildning

Elin tog upp diskussionen om huruvida kommunerna ska överta ansvaret för att ge utbildning i ASI då detta kommit på tal i Borlänge kommun som har en utbildare på området. Samstämmig röst hos SUD-AU-deltagarna att ASI är viktigt för högskolans uppdrag och bör finnas kvar inom SUD. Amanda inflikade att ASI för VT-24 endast har två anmälda och anmälningdatum har gått ut, vilket betyder att kursen inte blir av. Carina meddelade att denna fråga om ASI ska tas med för förtydligande till Socialchefsnätverket.

Amanda informerade om uppdragsutbildningar för VT-24. Kursen i *Motiverande samtal* har i nuläget 13 anmälda och blir därmed av. Kurs 4 av ledarskapsutbildningarna *Kommunal styrning och*

implementering har 21 anmälda och kurs 1 *Ny som ledare* har flyttats fram från i höstas till VT-24 och har fått en extra anmälning utöver tidigare anmälda. Samtliga tre kurser startar i februari.

Planering och utveckling av ny kurs, inom samsjuklighet

Caroline Mörk, utvecklingsledare på RSS Region Dalarna gav en bakgrund till utvecklingen av en kurs i samsjuklighet genom att informera om de kompetenshöjande satsningar på området samsjuklighet som hittills genomförts inom Region dalarna.

Caroline informerade att i december 2020 beslutade Länschefsnätverket om ett regionalt uppdrag kring samsjuklighet (skadligt bruk eller beroende och psykiatrisk problematik). Uppdraget syftar ytterst sett till att bidra till förutsättningar för att personer med samsjuklighet i Dalarna erbjuds en samordnad, behovsanpassad och personcentrerad vård och omsorg och får tillgång till de medicinska, farmakologiska, psykiatriska och sociala insatser som de är i behov av. Uppdraget leds av RSS Dalarna / Avdelningen för Hälsa och välfärd. I uppdraget ingick bl.a. att göra en kartläggning i länet vilken presenterades i en rapport i juni 2022. Hösten 2022 påbörjades olika kompetenshöjande insatser, samt en revidering av den länsövergripande riktlinjen om SIP, som ett första steg av åtgärder utifrån kartläggningens resultat. Våren 2022 initierades även en kontakt med SUD för att undersöka möjligheter till en gemensam mer långsiktig stärkt kompetensutveckling inom samsjuklighet. Hittills har RSS genomfört ett antal insatser på grundnivå med föreläsningar om vad samsjuklighet innebär och om sambandet mellan samsjuklighet och våld. På högre nivå har RSS anordnat en tre dagars utbildning i behandling vid samsjuklighet. Responsen har genomgående varit att mer kunskap behövs. Utifrån de områden deltagarna i RSS utbildningsinsatser efterfrågat mer kunskap inom har Caroline och Amanda på SUD skapat ett förslag på innehåll och upplägg för en kurs i samsjuklighet.

Amanda presenterade innehållet utifrån fyra olika tema-områden:

1. **Vad är samsjuklighet?** Här handlar det om centrala begrepp för ämnesområdet, hur kroppen och känslolivet påverkas biologisk respektive psykologisk av beroende och psykisk ohälsa. Det handlar om samband mellan samsjuklighet, våld och trauma och konsekvenser för både individ och samhälle av att leva med samsjuklighet.
2. **Teoretiska förklaringsmodeller.** Här handlar det om både riskfaktorer och friskfaktorer för psykisk ohälsa och beroende, att upptäcka tidigt och att förebygga. Förklaringsmodeller lyfter sådant som en medfödd sårbarhet där arvsanlag inverkar på risken att utveckla psykisk ohälsa och beroendeproblematik. Vidare handlar det om hur individen är som person avseende sådant som tankar/känslor, självkänsla, självförtroende och inre resurser. Kontexten individen lever i inverkar också på risken att utveckla beroende och psykisk ohälsa, exempelvis socioekonomiska faktorer, genus (könsroller) och attityder i omgivningen.
3. **Socialpsykologiska perspektiv på bemötande.** Innehållet här fokuserar på mötet mellan personer med samsjuklighet och yrkesutövare. Hur bägge parter kan påverkas av beroendeställning, över- underordning och hur stigmatiseringen av samsjuka i samhället kan internaliseras och medföra skuld och skam. För att underlätta bemötandesituationer introduceras samordning och delaktighet som ett redskap för att möta målgruppens behov och motverka negativa känslor genom ett anpassat, flexibelt personcentrerat förhållningssätt.
4. **Samordning och samverkan.** Betydelsen av samordning och samtida vård- och stödinsatser för målgruppen och hur dessa insatser kan användas. Tvärprofessionell samordning och samverkan mellan olika verksamheter i kommunal och regional regi. Det handlar om förutsättningar i form av lagstadgade överenskommelser om samverkan, det gemensamma ansvaret hos region och kommun. Här undersöks möjligheter för förändrade arbetssätt. Hur kan olika verktyg användas för att skapa en sammanhållen vård- och stödkedja för personer med samsjuklighet? SIP (samordnad individuell planering) introduceras.

Amanda presenterade vidare tankar kring upplägget av en kurs i samsjuklighet:

Bred målgrupp: Yrkesverksamma och studenter som arbetar med/kommer att arbeta med eller på annat sätt möter personer med samsjuklighet i yrket. T.ex. inom LSS, psykiatri, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, socialtjänsten och skola (socionomer, sjuksköterskor, boendestödjare, skötare, läkare, handläggare, lärare m.fl.)

Grundläggande behörighet: Innebär gymnasieexamen men med tillägg av minst 1 års arbetslivserfarenhet/KY-utbildning på området beroende och/eller psykisk ohälsa.

Poäng eller inte: Om man ska söka en annan utbildning eller byta arbetsgivare så väger en poänggivande kurs tyngre (den borgar för kvalitet). Poäng gör att kursen kan vara sökbar även för studenter (socionomer, sjuksköterskor, lärare).

Studietakt 25 %: Personer från praktiken skulle sannolikt inte ha tid för en högre studietakt. Valbara kurser är ofta på 7,5 hp och 25 % takt. Lagom tid mellan träffarna.

Fyra delmoment: Passar för de teman som vi bedömde centrala för en grundkurs i samsjuklighet utifrån Carolines utvärdering om samsjuklighet i länet. Lämplig uppdelning av de 7,5 hp. Tre moment blir på 2 hp vardera och ett moment på 1,5 hp.

Blended-kurs (digital + campus): Digitala föreläsningar med experter på varje område som kursen berör. Obligatoriska seminarier fysiskt på campus (Falun/Borlänge?) för att diskutera och möta olika yrkesgrupper från både kommun och region.

Inspelade föreläsningar: Finns tillgängliga i kursrummet online att ta del av inför seminarier när det passar kursdeltagaren. Ej för långa, max 2 timmar. Medför flexibilitet i arbetsupplägg.

Antal föreläsningar och seminarier: Motsvarar ca 8 timmar per kursmoment = per månad (var av 4 h obligatoriska fysiskt) + instuderingsstid.

Seminariernas utformning: Reflektionsinriktade seminarier där olika yrkesgrupper möts och diskuterar utifrån case kopplade till temat för föreläsningen som föregått seminariet. Lärarens roll är moderator.

Max ca 40 kursdeltagare: För att seminariegrupperna inte ska bli alldeles för många då lärarresurser inte kommer finnas för det. Fyra seminariegrupper verkar rimligt.

Examinationsform: Aktivt deltagande i seminarier viktigt då möten mellan olika yrkesgrupper är en central del i kursen. Inlämningsuppgift som tillägg.

Amanda och Caroline presenterade avslutningsvis ett fiktivt schema för att illustrera en delkurs.

Carina frågar om prislappen på kursen. Caroline och Amanda informerade att de inte har gjort någon inventering huruvida kommuner och region kan skicka deltagare. Elin föreslog att vi återkommer med prisbilden när vi tittat på lärarresurser. Ingela kommenterade att socialpsykologiskt perspektiv på bemötande är mycket relevant. Detta med bemötande bör också ingå i socionomutbildningen. Ingela tog också upp priset: förinspelade föreläsningar är billigare, att ta in externa föreläsare är dyrare, men överlag ett bra initiativ. Carina tror att efterfrågan inte kommer vara så stor som RSS erfarit p.g.a. kostnad.

Inriktningsbeslut: Att arbeta vidare med prisbilden och i förlängningen inrätta uppdragsutbildning inom samsjuklighet.

8 HDa: Utredning kring samverkan med kommuner och Region Dalarna

Föredragande: Ingela Wiklund, HDa

Ingela informerade kort att rektorn beslutade för en månad sedan att utreda olika samarbeten: SUD, PUD, LeDa, KKHS. Maria Jansdotter Samuelsson, vice rektor hållbar utveckling och samverkan samt Katarina Johansson, högskoledirektör har bifallit att utreda detta. Att vi driver parallella spår är tydligt. I samband med att man tittar över organisationen kan man se över namnbytet.

Carina förtydligade att de är jättenöjda med att denna fråga utreds på högskolan.

9 Övriga frågor

Föredragande: Maria Fernström, HDa, Camilla Udo, HDa, Amanda Frank, SUD.

VFU- avtal Socionomprogrammet

Maria informerade att arbete pågår med att få med flera intressenter att skriva avtal angående VFU för socionomstudenter. Detta görs i syfte att ta in fler studenter på utbildningen och därav behövs fler VFU-platser. Flera verksamheter är intresserade att skriva avtal men enbart för de sista 10 veckornas praktik. Maria ställer frågan hur SUD-AU och kommunerna ställer sig till detta då kommunerna har tecknat ett fullvärdigt avtal där kommunerna tar emot studenter under flera perioder/veckor än de sista 10 veckorna.

Carina och Maria påtalade att om det här genomförs så innebär det att de verksamheter inte tecknar ett fullvärdigt avtal och endast tar emot studenter under de sista 10 veckorna i VFU får skörda frukten, medan de kommuner som har ett fullvärdigt avtal får göra grundjobbet.

Hur tänker regionen, undrade Carina. Ulrika från regionen ska återkomma i frågan. Carina lyfte frågade om denna VFU-fråga kring avtal bör lyftas i LGRS tillsammans med kommun- och regiondirektörerna. Camilla funderade likaså var man kan lyfta dialogen och hur man går vidare? Carina ansåg att SUD bör arbeta för fullvärdiga avtal och att frågan tas vidare till LGRS.

Maria avslutade med att högskolan kommer arbeta vidare för att utöka antalet VFU-platser.

Ingela betonade att vi bör tänka vidare kring vad det är regionen kan erbjuda som inte finns i kommunerna och tvärtom.

UKÄ: Utvärdering av socionomprogrammen

Camilla informerade att utvärderingen startar VT-25 men att mer information än så inte finns i nuläget. Detta med utvärderingen kommer bli en stående punkt på SUD-AU. När det klargjorts vilket fokus utvärderingen kommer att ha återkommer Camilla om det.

Ingela informerade att Camilla nu är nyutnämnd professor, gratulationer uttrycktes till Camilla.

Maria kommenterade att VFU i socionomprogrammet vid HDa är något som beröms mycket vid utvärderingar. Maria uppmanade alla i verksamheterna att hålla dokumenten uppdaterade. Det är viktigt att alla VFU-utbildare gått grundkursen för VFU-utbildare inför utvärderingen. Fler VFU-utbildare/handledare behöver delta på våra möten. På dessa punkter återstår en del arbete.

Externa uppsatsförslag

Amanda presenterade de ämnesförslag som inkommit och gått vidare som uppsatsförslag till socionomstudenternas examensarbete för VT-24. De 12 förslagen kom från Säter, Bollnäs, Falun,

Orsa, HDa och Region Dalarna. Vilka förslag som blir uppsatser beslutas först i januari när studenter och handledare gjort sina val.

1. Samverkansteamet Säter. En verksamhet där deltagarna ska komma vidare ut i arbete eller studier. Vad har varit till hjälp?
2. Forskargruppen CHAP (Child Health and Parenting). Intervention om utökade hembesök till nyblivna föräldrar i utsatta områden (bl.a. Borlänge). Personalens (bl.a. mödrahälsovård, socialtjänst) tankar kring implementeringen av interventionen. HDa
3. Föräldrastödsprogrammet Connect som bygger på anknytningsteori. Bidrar programmet till några förändringar hos personal på HVB-hem? HDa
4. Anhörigstöd inom socialförvaltningen i Bollnäs: Hur ser anhöriga på det stöd som finns att tillgå?
5. Aktivitetsplikt och försörjningsstöd (Falun kommun). Uppfattningar, värderingar, förhållningssätt m.m.
6. Det Dansk-grundade projektet BIP (Bekräftelse Indikator Projektet) om handläggarens tro på försörjningsstödtagarens jobbchanser (Falun kommun).
7. Projekt "Vardagsrummet" hos IOGT NTO i Orsa kommun. Ensamhet och utanförskap bland unga vuxna. T.ex. undersöka förebyggande möjligheter genom samverkan mellan föreningar.
8. Samarbetsvård för psykisk hälsa inom Region Dalarna. Behandlingsmodell för behandling av depression och ångest inom primärvården. Olika former av uppföljning av arbetssättet.
9. Implementeringsprojekt "Att samtala om suicidtankar". Ett arbetssätt för suicidprevention för personal inom vuxenpsykiatri, primärvård, habilitering inom Region Dalarna. Utvärdering genom enkäter.
10. Gaetano-projektet. Gruppbehandling för patienter med spelberoende. En pilotgruppbehandling genomförs på Mora lasarett. Utvärdering.
11. Uppstart av hälsocentral på RPK (Rättspsykiatriska kliniken) Säter. (projektet ej godkänt för start ännu)
12. Kurs i vardaglig kommunikation för personer med autism på öppenvårdspsykiatri i Falun. Utvärdering.

10 Mötets avslutande

Föredragande: Carina Johansson, ordförande SUD.

Nästa möte är SUD-råd 2023-12-15 fysiskt på Campus Falun. Carina tackade alla deltagare och avslutade mötet.

Vid protokollet

Justeras

Amanda Frank

Elin Johansson

Sändlista:

Amanda Frank (HDa, samordnare/mötessekreterare)
Anna Ståhlkloo (Mora kommun)
Anneli Strömsöe (HDa, proprefekt Institutionen hälsa och välfärd)
Björn Ång (Region Dalarna)
Camilla Udo (ämnesansvarig socialt arbete Högskolan Dalarna)
Carina Johansson (Avesta kommun)
Elin Johansson (SUD)
Inga-Lill Frank (Säters kommun)
Ingela Wiklund (Högskolan Dalarna)
Jesper Karlsson (Orsa kommun)
Joacim Larsson von Garaguly (HDa, avdelningschef avdelningen för stöd till utbildning och forskning)
Jonas Hampus (Falun kommun)
Tommy Berggren (Borlänge kommun)
Peter Nilsson (Högskolan Dalarna)
Tanja Mårtensson (Avdelningschef Hälsa och Välfärd, RSS, Region Dalarna), *adjungerad*
Ulrika Pellas (Region Dalarna)